

Розум С.Ю.

Центральноукраїнський інститут
Міжрегіональної академії управління персоналом

ІСТОРИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ПІДРОЗДІЛІВ МВС УКРАЇНИ ПО БОРОТЬБІ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ І КОРУПЦІЄЮ

У статті із застосуванням історико-правового підходу проаналізовано еволюцію формування та розвитку нормативно-правової бази, спрямованої на організацію діяльності підрозділів боротьби з організованою злочинністю і корупцією МВС України протягом історичного періоду їх існування (1991–2015 рр.). Аналіз формування нормативно-правової бази у сфері протидії організованій злочинності і корупції здійснено на основі класифікації її на дві основні складові частини – національну та міжнародну.

Ключові слова: нормативно-правова база, організована злочинність, корупція, правоохоронні органи, підрозділи боротьби з організованою злочинністю, МВС України.

Постановка проблеми. Після здобуття у 1991 році незалежності Україна як молода держава сучасного світу в умовах соціальної нестабільності та законодавчої недосконалості зіткнулася з проблемами виникнення та різкого зростання організованої злочинності. На початковому етапі державотворення ні суспільство, ні керівництво держави не було готове до такого стрімкого розвитку організованої злочинності, а в подальшому і її переорієнтації на використання корупційного складника у своїй кримінальній діяльності. У більшості випадків саме корупція стала основою діяльності та розвитку організованої злочинності в Україні.

У системі правоохоронних органів суверенної України, які вели боротьбу з організованою злочинністю і корупцією на етапі становлення та розвитку незалежної держави, одне із центральних місць посіло Головне управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України (далі – ГУБОЗ). ГУБОЗ став спеціальним підрозділом, що протягом 1991–2015 рр. належав до державних органів, спеціально створених для протидії організованій злочинності.

Для ефективної діяльності підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю органами державної влади та управління МВС України було здійснено комплекс заходів управлінського, організаційного та нормативно-правового характеру. Серед цих заходів особливе місце належить нормативно-правовому забезпеченню, що створює юридичну основу для їх діяльності.

На сучасному етапі державотворення керівництвом МВС України прийнято рішення про формування у складі Національної поліції нового підрозділу по боротьбі з організованою злочинністю, який займатиметься протидією суспільно небезпечним організованим групам та злочинним організаціям. Ефективність виконання завдань новоствореного підрозділу вирішальною мірою буде залежати від якісної нормативно-правової бази його діяльності.

Відтак актуальним науковим завданням є історико-правовий аналіз формування та розвитку законодавства, спрямованого на організацію діяльності спеціальних підрозділів МВС України в сфері протидії організованій злочинності та корупції протягом 1991–2015 років.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У зв'язку із суттєвим негативним впливом організованої злочинності та корупції на всі без винятку сфери соціального, економічного, правового та суспільного життя багато науковців досліджують, аналізують та висвітлюють проблематику розвитку законодавства в сфері протидії організованій злочинності та корупції, зокрема Л. Аркуша, П. Біленчук, С. Богданов, Я. Василькевич, М. Вербенський, В. Гвоздецький, О. Джужа, С. Єфремов, А. Закалюк, Є. Зозуля, Ю. Зубов, О. Костенко, М. Мельник та ін.

На сучасному етапі вдосконалення антикорупційного законодавства та у зв'язку з невід'ємністю нинішньої організованої злочинності від корупції

необхідно вивчити та проаналізувати попередній досвід формування нормативно-правової бази, врахувати всі недоліки та проблеми, що виникли внаслідок неефективного використання сил та засобів у сфері протидії організованим злочинності та корупції. У процесі історико-правового аналізу необхідно встановити позитивні та негативні чинники, які були притаманні певному періоду становлення законодавчої бази, спрямованої на протидію організованій злочинності та корупції. Необхідність та значущість цих досліджень зумовлена сучасними потребами створення нормативно-правової бази, яка має забезпечити діяльність новостворюваних підрозділів Національної поліції України по боротьбі з організованою злочинністю.

Отже, **метою статті** є ретроспективний історико-правовий аналіз формування нормативно-правової бази, що забезпечувала діяльність спеціальних підрозділів МВС України в сфері протидії організованій злочинності та корупції в процесі розбудови та розвитку незалежної держави.

Виклад основного матеріалу. Розпочинаючи безпосереднє висвітлення проблеми, зазначимо, що вітчизняні науковці-правники неодноразово вказували на необхідність виокремлення злочинності загалом від злочинності в нашій державі на основі її національної особливості. Зокрема, О. Костенко висловлює думку, що сучасна вітчизняна злочинність є особливим різновидом злочинності – це злочинність кризового типу. З одного боку, вона породжена соціальною кризою в Україні, а з іншого – будучи її породженням, сучасна злочинність створює благодатний ґрунт для поглиблення кризи. Як стверджує науковець, вивести нашу країну із соціальної кризи можна, лише розірвавши це «зачароване коло». Якщо його не розірвати, то будь-які реформи в Україні – політичні, економічні, правові, моральні тощо – приречені на невдачу, що ми наразі й маємо. Злочинність кризового типу має властивість зводити нанівець будь-які добрі наміри реформаторів.

На думку О. Костенка, найнебезпечніший руйнівний вплив на правопорядок справляє корупційна злочинність. Кількісна характеристика вітчизняної злочинності має другорядне значення, а першорядного значення набуває в сучасних умовах її якісна характеристика, а саме такий її характер, який здатен зводити нанівець будь-які реформи в Україні. О. Костенко звертає увагу, що, на жаль, ця закономірність нині не враховується. Саме тому всі спроби вивести Україну з кризи є проявами волонтаризму й утопізму [1]. Це, на нашу думку, є актуальним і для характеристики організованої злочинності.

Своєю чергою О. Кваша стверджує, що корупція якісно змінює організовану злочинність, дає змогу останній зміцнювати свої позиції в суспільстві й державі, політизує її. Межі між корупційною та іншою діяльністю організованих злочинних структур вищого рівня практично не існує. Широке розповсюдження корупції призводить до розвитку та вдосконалення організованої злочинності, а якісне й кількісне зростання останньої, своєю чергою, тягне за собою збільшення кількості корупційних проявів та підвищення небезпечності її характеру. Тому заходи протидії корупції та організованій злочинності можуть і мають поєднуватися, застосовуватися в комплексі [2].

Згідно з позицією О. Шевченка корупційна злочинність являє собою сукупність умисних злочинів, що вчиняються особами шляхом використання наданих їм владних або службових повноважень, із корисливих мотивів та з метою незаконного отримання неправомірної вигоди матеріального або нематеріального характеру для себе чи третіх осіб або ж шляхом надання пропозицій таких вигод іншим особам із метою незаконного використання наданих їм владних або службових повноважень [3].

Спираючись на вищевикладене, потрібно проаналізувати формування нормативно-правової бази, спрямованої на організацію діяльності правоохоронних органів щодо протидії організованій злочинності і корупції, прийнятої в процесі розбудови незалежної України, та на основі цього виявити недоліки, які призвели до трансформації організованої злочинності від кількісного показника до кількісно-якісного рівня злочинності. Тобто з урахуванням законодавчих змін організована злочинність не викоринювалась, а навпаки починала пристосовуватися до кризових реалій і з урахуванням цього почала розвиток корупційного складника на всіх рівнях та в усіх структурах не лише органів державної влади, а й у правоохоронних органах. У подальшому, спираючись на корупційний складник, організована злочинність не лише отримала «вигоду» у вигляді уникнення покарань за скоєння злочинів, а й пришвидшила темпи економічного збагачення та розширення сфери свого економічного впливу.

На нашу думку, аналіз формування нормативно-правової бази у сфері протидії організованій злочинності і корупції доцільно здійснити на основі її класифікації на два основні складники – національний та міжнародний.

Характеризуючи національний складник нормативно-правової бази за зазначеним напрямом нашого дослідження, необхідно відзначити, що першим спеціальним законом у сфері протидії організованому криміналу став Закон України «Про орга-

нізаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30.06.1993 р., на основі якого була сформована система по боротьбі з організованим криміналітетом у державі [4]. Цей Закон визначив головні напрями загальнодержавної політики та організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю. У ньому надано визначення організованої злочинності і визначене коло спеціальних суб'єктів, що здійснюють функції по боротьбі з організованою злочинністю.

Історичне значення цього нормативно-правового акта полягає в тому, що він став одним із перших такої спрямованості законів на теренах колишнього Радянського Союзу. Крім того, прийняття закону стало вагомою подією у правотворчій діяльності Верховної Ради, адже вперше на державному рівні фактично було визнано існування організованої злочинності в Україні і необхідність боротьби з нею.

У системі нормативно-правових актів, спрямованих на протидію організованій злочинності і корупції, важливе місце займають норми Кримінального і Кримінального процесуального кодексів, які визначають не лише ступінь відповідальності за діяльність, що пов'язується із організованою злочинністю і корупцією, а і порядок основних процесуальних дій у процесі притягнення винних осіб до такої відповідальності.

У контексті дослідження слід також виділити Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 р., який визначив коло суб'єктів, яким надано право проводити оперативно-розшукову діяльність [5]. У подальшому був прийнятий Закон України від 18 січня 2001 р. «Про внесення змін до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», спрямований на подальше вдосконалення правового регулювання оперативно-розшукової діяльності і перш за все на посилення захисту прав людини в цій специфічній галузі правової сфери [6]. Зазначений Закон дав змогу більш чітко визначити коло суб'єктів, яким було надано право проводити оперативно-розшукову діяльність. Відповідно до нової редакції ст. 5 Закону «Про оперативно-розшукову діяльність» було визначено, що оперативно-розшукова діяльність здійснюється оперативними підрозділами органів внутрішніх справ – кримінальною, транспортною та спеціальною міліцією, спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю для забезпечення безпеки працівників суду, правоохоронних органів і учасників кримінального судочинства.

Слід зауважити, що ключове місце в системі організаційно-правових засад боротьби з організованою злочинністю посідає інституційний складник, що визначає сукупність органів та установ, діяльність

яких безпосередньо спрямована на протидію організованій злочинності. До структури таких органів увійшли органи міліції, статус яких було визначено Законом України «Про міліцію» [7] і, зокрема, спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ України. Після проголошення незалежності в 1991 р. у системі МВС було створено міжрегіональне Управління боротьби з організованою злочинністю.

У незалежній Україні реорганізоване Головне управління боротьби з організованою злочинністю МВС України (далі – ГУБОЗ МВС України) стало тим органом, який покликаний протидіяти організованій злочинності. Пріоритетними напрямками діяльності новоствореної служби стали: розкриття злочинів у кредитно-фінансовій і банківській системах, боротьба з незаконним обігом валютних ресурсів, з корупцією і хабарництвом, виявлення злочинів у сфері приватизації, ліквідація бандитських і рекетирських формувань, боротьба з міжнародною та міжрегіональною злочинністю.

У перші роки існування нормативно-правова діяльність служби постійно нарощувалася. Так, на виконання Закону України від 24 лютого 1994 року «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» були внесені зміни в структуру і штати ГУБОЗу [8]. За рахунок наявної чисельності цієї служби міліції створюються самостійні аналогічні підрозділи в апаратах МВС Республіки Крим, ГУВС м. Києва і Київської області, УВС областей та м. Севастополя, УВСТ (ВВСТ), а також слідчі підрозділи з розслідування злочинів, скоєних ОЗУ, у складі слідчих управлінь (відділів), відділів (відділень) кадрів та оперативного прикриття підрозділів боротьби з організованою злочинністю у складі кадрових апаратів зазначених територіальних ОВС [9, с. 58].

У переліку нормативно-правових актів за вказаним напрямом оперативно-службової діяльності підрозділів ГУБОЗу особливого значення на той історичний період мав Указ Президента України від 21 червня 1994 року «Про невідкладні заходи посилення боротьби зі злочинністю», в якому було передбачено цілу низку положень, спрямованих на посилення боротьби з бандитизмом, корупцією, знешкодження озброєних злочинних формувань з міжрегіональними та міжнародними зв'язками. В Указі було визначено необхідність прийняття у якомога стислі строки законів про запобіжне затримання особи, боротьбу з корупцією, відповідальність за легалізацію злочинних доходів, профілактику злочинів та заходи щодо посилення боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів [10].

У зв'язку з цим Верховна Рада протягом кількох наступних років ухвалила низку відповідних законів України, серед яких: «Про попереджувальне затримання особи», «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними».

Безперечно, важливим кроком на шляху формування нормативно-правового забезпечення діяльності підрозділів ГУБОЗу МВС України стало ухвалення Верховною Радою 5 жовтня 1995 року Закону України «Про боротьбу з корупцією», який визначив правові та організаційні засади запобігання корупції, виявлення та припинення її проявів, поновлення законних прав та інтересів фізичних і юридичних осіб, усунення наслідків корупційних діянь [11].

Водночас антикорупційне законодавство не зводилося лише до цього Закону, тому що питання про кримінальну, дисциплінарну, цивільно-правову та інші види відповідальності за скоєння корупційних правопорушень вирішувалися згідно з нормами інших законодавчих актів (Кримінального кодексу України; Кодексу України про адміністративні правопорушення; Цивільного кодексу України; Податкового кодексу України; Митного кодексу України тощо). Таким чином, прийняттям усього комплексу вищезазначених нормативно-правових актів було сформовано правове поле діяльності служби боротьби з організованою злочинністю і вона почала діяти як цілісний структурний підрозділ системи МВС України.

У подальшому, вже у 2000-х роках ХХІ ст., зазначені закони були суттєво удосконалені та прийняті в новій редакції. Ці законодавчі акти суттєво посилили ефективність діяльності підрозділів боротьби з організованою злочинністю за основними напрямками їх оперативно-службової діяльності.

Наприкінці 90-х рр. ХХ ст. нормативно-правова база за цим напрямом була доповнена Указом Президента України від 5 серпня 1996 року № 628/96 «Про додаткові заходи щодо забезпечення законності та правопорядку в Україні» [12], відповідно до вимог якого Кабінетом Міністрів України було розроблено Комплексну цільову програму боротьби зі злочинністю на 1996–2006 роки. Зазначена програма була затверджена Указом Президента України від 17 вересня 1996 року [13].

Крім того, 10 квітня 1997 року Указом Президента України № 319/97 затверджується Національна програма боротьби з корупцією, якою передбачалося вжиття низки профілактичних, організаційно-пра-

вових та інших заходів протидії цьому суспільно небезпечному явищу [14].

Для повноти характеристики комплексу нормативно-правових актів, які забезпечували діяльність служби боротьби з організованою злочинністю протягом усього історичного періоду її існування, необхідно також звернути увагу на Указ Президента України від 6 лютого 2003 року № 84/2003 «Про невідкладні додаткові заходи щодо посилення боротьби з організованою злочинністю і корупцією» [15]. Його видання було зумовлено необхідністю забезпечення посилення боротьби з організованою злочинністю і корупцією, які продовжували завдавати значної шкоди справі забезпечення захисту прав і свобод громадян, гальмували розвиток економіки та становлення ринкових відносин, підривали міжнародний авторитет України, а також усуненням серйозних недоліків у діяльності правоохоронних та інших органів, приведення її у відповідність із вимогами європейських стандартів. До цього переліку необхідно додати Постанову Верховної Ради України від 03.11.2005 № 3070-IV «Про стан боротьби з організованою злочинністю у 2004–2005 роках» [16], а також Указ Президента України від 18 листопада 2005 року № 1615 «Про першочергові заходи щодо детінізації економіки та протидії корупції» [17].

Надалі діяльність спецпідрозділів міліції по боротьбі з організованою злочинністю було організовано на виконання вимог Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» [18], Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011–2015 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2011 р. [19], відповідно до положень Національної антикорупційної стратегії на 2011–2015 роки [20]. На виконання вимог зазначених нормативно-правових актів було видано відомчі нормативні акти, зокрема Програму антикорупційних заходів у системі МВС та План заходів з виконання Державної програми щодо запобігання і протидії корупції.

Характеризуючи міжнародний складник нормативно-правової бази діяльності підрозділів ГУБОЗу МВС України, необхідно зазначити, що в зазначений історичний період основну увагу було приділено удосконаленню національного законодавства відповідно до міжнародно-правових норм. Підтвердженням цього є те, що в січні 1999 р. Україна у складі 21 держави-члена Ради Європи підписала Конвенцію з кримінального права у сфері боротьби з корупцією. Україною також було підписано Цивільну концепцію про боротьбу з корупцією. Необхідно зазначити, що підписання Україною Цивільної концепції про боротьбу з корупцією, Конвенції ООН, зокрема Конвенції ООН проти транснаціональної

організованої злочинності та Конвенції ООН проти корупції, яку Україна ратифікувала 18 жовтня 2006 р., дало змогу суттєвим чином поліпшити роботу з приведення національного антикорупційного законодавства у відповідність з нормами міжнародного права у частині, що стосується питань протидії організованій злочинності і корупції [21, с. 220–221].

Наступним кроком українських законодавців у цьому напрямі стало ухвалення у квітні 2013 р. Верховною Радою України Закону «Про приєднання України до Протоколу проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боєприпасів до неї, який доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності» [22]. Приєднання до протоколу дало змогу суттєво удосконалити діяльність щодо налагодження та розвитку міжнародного співробітництва МВС України з питань боротьби з транснаціональною організованою злочинністю.

Висновки. Підсумовуючи, слід відзначити, що діяльність спецпідрозділів міліції України по боротьбі з організованою злочинністю протягом усього історичного періоду їх існування регулювалася широким масивом різних за характером, юридичною природою і формою нормативно-правових актів, без яких неможливо було виконувати поставлені завдання. Правотворча робота за цим напрямом потребувала системного підходу, що зумовлено не тільки характером і тенденціями розвитку таких суспільно небезпечних явищ як організована злочинність і корупція, але й принципами і традиціями національної правової системи.

Проте аналіз практики діяльності правоохоронних органів у цьому напрямі дає змогу стверджувати,

що, незважаючи на ті зусилля, які докладали органи державної влади і управління як на національному, так і міжнародному рівнях, організована злочинність і корупція в Україні поступово набула ознак системного явища через ураження життєво важливих інститутів суспільства та перетворилася на функціонально важливий спосіб існування цих інститутів, становлячи значну загрозу демократії, реалізації принципу верховенства права, соціальному прогресу, національній безпеці, розвитку громадянського суспільства, стала однією з проблем, які і в сучасних умовах потребують невідкладного вирішення.

У сучасних умовах, коли в системі Національної поліції України формується новий підрозділ по боротьбі з організованою злочинністю, функцію якого до ліквідації у 2015 році виконувало ГУБОЗ, важливого значення має системна робота щодо формування та розвитку нормативно-правового забезпечення його діяльності. Така правотворча робота має здійснюватися одночасно із внесенням змін до чинних нормативно-правових актів, що регламентують як порядок проведення оперативно-розшукової діяльності і досудового слідства, так і основні засади функціонування державних органів, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю і корупцією. Це дасть змогу не тільки чітко визначити коло правоохоронних та інших державних органів, які ведуть боротьбу з організованою злочинністю, їхні права та обов'язки, а й уникнути зайвого дублювання та паралелізму в їхній роботі. Крім того, у цій роботі необхідно вивчати та впроваджувати в систему національного законодавства міжнародні та європейські стандарти правоохоронної діяльності з обов'язковим урахуванням українських реалій.

Список літератури:

1. Костенко О.М. Наука проти злочинності. Концепція «активної юстиції». Дзеркало тижня. Україна. 2010. № 31. URL: [htt://gaseta.dt.ua/LAW/nauka_proti_zlochinnosti_konstsepsiya_aktivnoyi_yustitsiyi.html](http://gaseta.dt.ua/LAW/nauka_proti_zlochinnosti_konstsepsiya_aktivnoyi_yustitsiyi.html)
2. Кваша О.О. Корупція та організована злочинність: обґрунтування взаємозв'язку. Правова держава. К.: Ін-т держави і права ім. М. Корецького НАН України, 2010. Вип. 21. С. 335–342.
3. Шевченко О.В. Кримінологічна характеристика та запобігання корупційній злочинності: автореф. дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. Національна академія внутрішніх справ. К., 2012. 19 с.
4. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 № 3341-ХІІ. / Відомості Верховної Ради України. 1993. № 35. Ст. 359.
5. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 № 2135-ХІІ. / Відомості Верховної Ради України. 1992. № 22. Ст. 303.
6. Про внесення змін до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»: Закон України від 18.01.2001. № 2246-ІІІ. / Відомості Верховної Ради України. 2001. № 14. Ст. 72.
7. Про міліцію: Закон України від 20.12.1990. № 565-ХІІ. / Відомості Верховної Ради України. 1991. № 4. Ст. 20.
8. Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю»: Закон України від 24.02.1994. № 4001-ХІІ. / Відомості Верховної Ради України. 1994. № 24. Ст. 184.
9. Зозуля Є.В. Міліція України в умовах становлення незалежної держави: монографія. Донецьк: НД та РВВ ДЮІ МВС України, 2004. 188 с.

10. Про невідкладні заходи щодо посилення боротьби зі злочинністю: Указ Президента України від 21 червня 1994 року № 396/94. ДА МВС України, ф. 41, оп. 1, спр. 533, арк. 205.
11. Про боротьбу з корупцією: Закон України від 05.10.1995. № 356/95-ВР. / Відомості Верховної Ради України. 1995. № 34. Ст. 266.
12. Про додаткові заходи щодо забезпечення законності та правопорядку в Україні: Указ Президента України від 05.08.1996 № 628/96 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/628/96>
13. Про Комплексну цільову програму боротьби зі злочинністю на 1996–2006 роки: Указ Президента України від 17.09.1996 № 837/96
14. Про Національну програму боротьби з корупцією: Указ Президента України від 10.04.1997 № 319/97. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/319/97>
15. Про невідкладні додаткові заходи щодо посилення боротьби з організованою злочинністю і корупцією: Указ Президента України від 06.02.2003 № 84/2003 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/84/2003>
16. Про стан боротьби з організованою злочинністю у 2004–2005 роках: Постанова Верховної Ради України від 03.11.2005 № 3070-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3070-15>
17. Про першочергові заходи щодо детінізації економіки та протидії корупції: Указ Президента України від 18.11.2005 № 1615/2005. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1615/2005>
18. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 07.04.2011 № 3206-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3206-17>
19. Про затвердження Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011–2015 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2011 № 1240. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1240-2011-%D0%BF>
20. Про Національну антикорупційну стратегію: Указ Президента України від 21.10.2011 № 1001/2011. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1001/2011>
21. Зозуля Є.В. Міжнародне співробітництво органів внутрішніх справ України в умовах розбудови незалежної держави: історико-правове дослідження: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.01, Харків, 2015. 499 с.
22. Про приєднання України до Протоколу проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боеприпасів до неї, який доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності: Закон України від 02.04.2013 № 159-VII. URL: <http://xn--80aagahqwyibe8an.com/zakon-ukrajiny/zakon-ukrajini-pro-priednannya-ukrajini-190398.html>

ИСТОРИКО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЙ БАЗЫ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ МВД УКРАИНЫ ПО БОРЬБЕ С ОРГАНИЗОВАННОЙ ПРЕСТУПНОСТЬЮ И КОРРУПЦИЕЙ

В статье с применением историко-правового подхода проанализирована эволюция формирования и развития нормативно-правовой базы, направленной на организацию деятельности подразделений по борьбе с организованной преступностью и коррупцией МВД Украины в течение исторического периода их существования (1991–2015 гг). Анализ формирования нормативно-правовой базы в сфере противодействия организованной преступности и коррупции осуществлен на основе классификации ее на две основные составляющие – национальную и международную.

Ключевые слова: *нормативно-правовая база, организованная преступность, коррупция, правоохранительные органы, подразделения по борьбе с организованной преступностью, МВД Украины.*

HISTORICAL AND LEGAL BASES FOR FORMATION OF NORMATIVE LEGAL BASIS OF DIVISIONS OF THE MIA OF UKRAINE TO COMBAT ORGANIZED CRIME AND CORRUPTION

The article analyzes the evolution of the formation and development of a legal and regulatory framework aimed at organizing the activities of units for combating organized crime and corruption of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine during the historical period of their existence (1991–2015). The analysis of the formation of the regulatory framework in the area of counteraction to organized crime and corruption was carried out on the basis of its classification into two main components – national and international.

Key words: *normative-legal base, organized crime, corruption, law enforcement bodies, units for combating organized crime, Ministry of Internal Affairs of Ukraine.*